SC

[12]
A-23

No. of printed pages : 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY

BA (II Semester) Examination

Tuesday,29 March 2016

10:30 a.m. TO 1:30 p.m.

UA02FSAN02 – SANSKRIT : Foundation Elective

हितोपदेशे-मित्रलाभः पंडित नारायण भट्टः ।

Total Marks : 70

પ્ર.૧ ગમે તે ત્રણ ગધ્યાખંડોનો અનુવાદ કરો. (૧૫)

(१) अस्ति गोदावरीतीरे विशालः शाल्मलीतरुः । तत्र नानादिग्देशादागत्य रात्री पक्षिणो निवसन्ति । अथ कदाचिदपसन्नायां रात्रावस्ताचलचुडावलम्बिनि भगवति कुमुदिनीनायकेचन्द्रमसि लघुपतकनामा वायसः प्रबुध्दः कुतान्तमिव द्वितीयमायान्तं व्याधमपश्यत् । यतः –

शोकस्थानसहस्राणि भयस्थानशतानि च ।
दिवसे दिवसे मूढमाविशन्ति न पण्डितम् ।।

(२) अस्ति कल्याणकटकवस्तव्यो भैरव नाम व्याघ्रः। स चैकदा मृगमन्विष्यन् विन्ध्याटवी गतः। तेन तत्र व्यापादितं मृगमादाय गच्छता घोराकृतिः शूकरो दृष्टः । ततस्तेन व्याधेन मृगं निधाय शूकरःशरेणाहतः। शूकरेणापि घनघोरगर्जनं कृत्वा स व्याघ्रो मुष्कदेशे हतः संछिन्नद्रुम इव भूमी निपपात । यतः-

जलमग्निर्विषं शस्त्रं व्याधिः पतनं गिरेः ।निमित्तं किंञ्चिदासाद्य देहि प्राणैर्विमुच्यते ।।

(३) अस्ति गौडविषये कौशाम्बी नाम नगरी। तस्यां चन्दनदासनामा वणिग् महाधनो निवसति। तेन पश्चिमे वयसि वर्तमानेनकामाधिष्ठितचेतसा धनदर्पाल्लीलावती नाम वणिकपुत्री परिणीता। सो च मकरकेतोर्विजयवैजयन्तीव यौवनवती बभूव। स च वृद्धपतिस्तस्या संतोषाय नाभवत्। यतः –

शशिनीव हिमार्तानां धर्मार्तानां रवावीव । मनो न रमते स्त्रीणां जराजीर्णेन्द्रिये पतौः ।।

(४) अस्ति मगधदेशे चम्पकवती नामारण्यानी। तस्यां चिरन्महता स्नेहेन मृगकाको निवसतः। स च मृगः स्वेच्छाया भ्राम्यनं हृष्टपुष्टाङ्ग केनाचितछृगालेनवलोकितः। तंदुष्टवाब शृगालोऽचिन्तयत्। आ कथमेतन्मासं सुललितंभक्षयामि? भवतु विश्वासं तावदुत्पादयामि। इत्यालोच्योयसृत्याब्रवीत् मित्र। कुशलं ते? मृगेणोत्कम्-कस्त्वम? स ब्रुते-क्षुदबुद्धिनामा जम्बुकोऽहम् ।।

P.T.O.

પ્ર.૧. ગમે તે ત્રણ સસંદર્ભ સમજાવો. (૧૫)

(१) व्यसनेन च मूर्खाणां निंद्रया कलहेन वा।

(२) लोभः पापस्य कारणम् ।

(३) निरस्तपादपे देशे एरण्डोऽपि द्रुमायते ।

(४) राज्ञां मन्त्री परं बलम् ।

પ્ર. ૨ .પ્રાણીકથાનો ઉદભવ અને વિકાસ જણાવો. (૨૦)

અથવા

પ્ર. ૨. હિતોપદેશનાં મિત્રલાભમાંથી મળતો બોધ જણાવો. (૨૦)

પ્ર. ૩. હિતોપદેશ ગ્રંથનો પરિચય સંક્ષેપમાં લખો. (૨૦)

અથવા

પ્ર. ૩. હિતોપદેશની ભાષાશૈલી સમજાવો. (૨૦)

પ્ર. ૪. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૫)

૧) હિતોપદેશનો જીવનલક્ષી સંદેશ.

૨) કર્પુરતિલક હાથીની વાર્તા.

૩) લોભી મુસાફર અને વાઘની કથા.

૪) કાગડો,કાચબો,હરણ અને ઉંદરની વાર્તા.

* * * * *